

Olamlar Parvardigori Allohga hamdu sanolar, payg'ambarimizga, u zotning ahlu asxobiga va juda katta ullarga qarshi ish bilan ergasgan kishilarga salavotu salomlar bulsin.

Darhaqiqat, dinda faqih (ya'ni, chuqur ilmga ega) bulib eng ko'p amalga oshiriladigan ishlardan va ishbilarmonlardan belgilanadi. Rasululloh solallohu alayhi va salom aytganlar: «Allox kimga yaxshilik istasa, uni dinda faqih (olim) qilayapti» (Mutafaqun alayh). Boisi, solih amalning poydevori bulib foydali ilm dinda faqih bulib bilan hosil buladi.

Allox taolo aytadi: «**U O'z payg'ambarini hidoyat va haqiqat din bilan yurgan zotdir**» (Tavba: 33, Fath: 28, Saf: 9). Hidoyat – foydali ilm, haq din esa yil amaldir.

Allox subhanahu va taolo o'z payg'ambarimiz Muhammad sollallohu alayhi va salomni ilmini ortiq kilishni surashga buyurgan: «**Aytish:**«**Parvardijorim, ilmni saytda ortiqcha kilgin** »» (Toxa: 114). Hofiz Ibn Xajar tahlikalloh aytadi: «Mana shuni uzi ham ilmning fazilatiga kfoya kiladi. Chunki, Allox taolo O'zining payg'ambari solallohu alayhi va salomni ilmdan boshka biron narsani ortiqcha kilishni surashga buyrmagan ». Rasululloh solallohu alayhi va salom foydali ilm-fan organlari tomonidan olib borilgan ilm-fan majlislarini «jannat bogchalari» deb atalganlar, sabablarini payg'ambarlarning vorislari deb e'lon qildilar.

Shubhasiz, inson uchun har qanday amalda qadam qo'yilishi kerak va boshqa amali to'g'ri oldida ham uning bajarilishi kerak bo'lgan maqsadga etkazuvchi kuch ishlatilishi uchun uni tugri ado qilish uchun kerak bo'ladi. Shunday ekan, qanday kilib uzining duvaxdan kutilib, jannatga kirishi unga bog'lab qo'yilgan amalga – Parvardigorining ibodatiga ilmsiz qadam qo'yishi mumkinmi?! Shu jixatdan olib qaragan, insonlar ilmi va amaliga

nisbatan uch guruhga bulinadilar:

Birinchi gurux: Foydali ilm va yil amaliyotini jamoalashganlar. Ular Allox tomonidan payg'ambarlar, sidqlar, shahidlar va yillarga in'om etilgandek haqiqatga oid hidoyat qilingan kishilar.

Ikkinchi gurux: Foydali ilmni o'rgangan, biroq unga amal qilmaganlar. Ular Ollohning g'azabiga bo'lgan ovoz bilan bog'liq bo'lgan yahudiylar va ularning yulini tutgan tofalardir.

Uchinchi gurux: Imsiz ravishda amal kiladiganlar. Ular nasroniylar va ularga ergashgan boshka zalolat jaxllari.

Siz bilan biz namozlarimizning har qanday bir raqamli o'yinida paydo bo'lgan Fotiha surasi- nining kuyidagi oyatlari, ushbu uchuvchi guruhning barchasini o'z ichiga olgan edi: «**Bizlarni g'azabga olib boradigan va haqiqatan ham to'yingan zotlarga in'om qilingan yigitni kutib oldim**».. Shayxulislom Muxammad ibn Sulaymon qo'ymahulloh iborasi bilan aytganda: «G'azabga ovozor bulib kimsalar - ilmlarga amal qilmish kishilar, haq yig'lagan to'ygan kimsalar esa ilmsiz ravishdagi amalni bajaruvchilar. Birinchisi yahudlarning sifati, ikkinchisi nasroniylarning sifatini ta'minlash. Tafsirlarda g'azabga olingan guruhga a'zo bo'lganlar, adashgan kishilar esa nasroniylar ekani haqida o'qigan ilmsiz odam bu yilgi fursatdagi ishlarga o'zgacha munosabatda bo'lishdi. Vaholanki, Parvardigori unga mana shu duo bilan duo kilishni va hozirgi sifatlarni ko'rsatadigan uydan panoh tilashni farz qilmoqda !! Yo Olloh! Alloxning uzi unga qanday suzlar bilan davomiyligini ravishta duo kilishni o'rgatadi, ixtiro qilsa, farz qilsa-yu, u bu oziga taalluqli deb bilsa, bu qili Ollohga nisbatan bo'lgan yomon gumonda bukan ekani tasavvur ham qilsa !! » (bajaribos tugadi).

Ислом Нури

Bu so'zlari bilan u shu bilan ulug' suring - Fotoha surasining - farzu nafl namozlarizizning har bir rakuniyasida o'qishga buyurishimiz ostidagi hikmatni o'z ichiga oladi. Zotan, ushbu sura buyuk sir-asrorlarni o'z ijiga olib borgan bulib, mana bu ulug' duo - yani, Allox bizlarni dunyoda ham, oxiratda ham najot yulli bulymish foydali ilm-fan va hayotning amaldagi ishlarini davom ettirishni davom ettirishni davom ettirish yulidan uzoq kilishini surash ham mana shu sirlar yumshatildi.

Aziz oqovchi! Bilingki, faydali ilmga fitat Kitobu Sunnatni tug'ri tushunchasi va tafakkur qilish orqali erishi va bundan xoli nasihatgo'y ustozlar yordamiga, tafsir kitoblari, davolanishning sharhlari, fikri kitoblari, nahv kitoblari bilan birga Kuringan odamni kutib turibdi Shubhasi, Kitobu Sunnatni mana shu kitoblar orkali tushundilar.

Musulmon birodar! Amalingiz to'g'ri va tug'ri bylishi uchun ishlab chiqarishning uzagini tashkil etuvchi namoz, kunza, xaj va zakot kabilar farzlari operatsiyalarini olib borishda ishtirok etish, kundalik hayotni rivojlantirishda Xudoning ruhiy ta'minoti bilan ishlashni amalga oshirish va yashashni istagan odamning hayotini saqlab qolish uchun bulganigan kishilardan bulishingiz uchun zarur bulgan muomalot ahkomlarini urganmog'ingiz farz buldi. Azmu nazoratingizni saqlash va niyatingiz to'gri bulsa, Alloxning izni bilan, bularning hammasini kerakli darajada bilishingiz mumkin.

Sizin, faydali kitoblarni mutolaa kilishga harakat kiling, sabablarga ko'ra yaqinlashing, bilmagan narsalaringni olingandan so'rang, o'qituvchilarni o'qitib ko'ring, masjidlarda va boshka ziyoratchilarni qabul qilib olinglar, uydan olib chiqib ketayotganlaringizni kuzatib boringlar va varaqalarni oqib boring. Toma-toma ko'l budur deganlarek, bitta bittadan ma'lumot olganda siz ham ancha-muncha bilimga egalik qilasiz, ongingiz nurafshon

bo'lib boradi.

Shuni ham unutmanki, ilmning ortiq bo'limi va boshqa narsalarga amal qilish ham juda katta ahamiyatga ega. Bilgan narsizgizga amal kilib boraverasiz, Allox taolo ilingizni ortiqcha kiladi. Hikmatlarda aytilganidek: «Kim bilgan narsaga amal qilsa, Olloh taolo uni bilmagan narsalarini bilishga etkazadi». Olloh taoloning kuyidagi o'yin ham shu ma'noga dalolat qiladi: **«Ollohdan taqvo qilasiz! Alloh sizga (haqiqatni) bildiradi. Allox hamma narsani biluvidshir »** (Baqara: 282). Ilm o'rganish - vaqtlar tejashni uchun eng munosib ishdir, o'qishlar unga qadar o'tkaziladigan musobaqada o'tkaziladigan musobaqalarda qatnashadi, hayotning hayoti va amallarini bajarish bilan bog'liq.

Allox azza va jalla Ozining Kitobida amaldagi olimlarning maqtadi, ulanishning shon-shuhratini ko'tarib: **«Ayting:» Biladigan zotlar bilan bilmaydigan kimsalar tenglashtirildi ?! » Darhaqiqat, faqat oql egaligiga pand-nasihat olurlar »** (Zumar: 9), **« Allox sizlardan buonlarni keltirib chiqargan va ilm-fan ato etilgandek zotlarni (baland) daraja-marraḡallarga ko'chirish. Olloh qilayotgan operatsiyalaringizdan xabardordir »** (Mujodala: 11). Allox subhanahu va taolo bundayon bilan birga ilm ato etilgan zotlarning darajalarini ko'rishga kelishib berdi, biron ilm bilan amalga oshiriladigan yig'ilishni rejalashtirish zarurligini birlashtirgan holda ilm-fan amaliyotini olib borishni istagan odamlarni o'zlarini bilishadi.

Biz bilan ishlash va taqvo ishlarida o'zaro hamkorlikni amalga oshirish majburiyatiga amal qilish, Alloxning moddiy bilan shubu kitobimizga oid siz azizlarga sabab bo'lgan kitobini Sünnatdan olib tashlangan va kitoblarni yozib olgan odamni o'zingizni davolashga oid ma'lumot

Olloh taolodan barhamizga foydali ilm ato etishi va sene amalda muvaffaqiyatga erishishni so'raymiz, bizlarga haqiqiy qilib ko'rsating va unga ergasish bahtiga muassar etishi, botilning botilligini bildiring, undan saqlanishga muvaffaq bo'ling. Zotan, U duolarni eshituvchi va ijobat kiluvchi Zotdir.